

Ξένες δημοσιεύσεις

Πολύτιμη συλλογή στο Πανεπιστήμιο Κύπρου

Με μεγάλο ενθουσιασμό και αίσθημα ευθύνης η Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κύπρου παρέλαβε πρόσφατα τη συλλογή του κ. Γεώργιου Λαγανά (φωτό) και της συζύγου του, κας Μαρκεσίας Λαγανά, ως δωρεά, αποτελούμενη από πέραν των 2.300 βιβλίων και άλλων τεκμηρίων (έγγραφα / λιθόγραφα), τα οποία εκδόθηκαν από τον 15ο έως και τα μέσα του 20ου αιώνα, καθώς επίσης και τη σύγχρονη συλλογή βιβλίων τους (εκδόσεων από το 1950 μέχρι σήμερα) που περιλαμβάνει περίπου 3.500 βιβλία ιστορικού και ευρύτερα ανθρωπιστικού περιεχομένου.

Παρόμοιες συλλογές συνήθως αγοράζονται αποσπασματικά από συλλέκτες βιβλίων, κυρίως σε πλειστηριασμούς, ενώ πολύ σπάνια δωρίζονται. Για τα ελληνικά δεδομένα πρόκειται για μια τεράστια δωρεά, ανεκτίμητης αξίας, δείγμα της ανιδιοτελείας και πράξη ευεργετισμού ενός παθιασμένου συλλέκτη, του κ. Γεώργιου Λαγανά, ο οποίος δημιούργησε τη συλλογή του εκ του μηδενός με γνώση και αγάπη για το βιβλίο. Για τη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κύπρου η δωρεά Λαγανά αποτελεί ευεργέτημα μεγάλης σημασίας, καθώς αποτελεί μια επίζηλη συλλογή για πολλές ακαδημαϊκές και δημόσιες βιβλιοθήκες σε όλο τον κόσμο.

Ο συλλέκτης βιβλίων κ. Γεώργιος Λαγανάς (απόστρατος στρατιωτικός ιατρός και φιλόλογος, διευθυντής Υγει-

ονομικού της Εθνικής Φρουράς της Κύπρου κατά τη δεκαετία του 1980) και η σύζυγός του, κα Μαρκεσία Λαγανά (επίσης ιατρός), γνωστοί βιβλιόφιλοι/συλλέκτες παλαιών και σπάνιων βιβλίων, εξέφρασαν το 2019 την επιθυμία τους να δωρίσουν την πολύτιμη συλλογή τους στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κύπρου, παρ' όλο που δεν έχουν οποιονδήποτε δεσμό καταγωγής με την Κύπρο, παρά μόνο φιλικούς δεσμούς και αγάπη για τον νησί μας.

Για την απόφασή τους οι δωρητές επηρεάστηκαν καθοριστικά από την ιδιαίτερα θετική εικόνα που αποκόμισε ο κ. Λαγανάς από την επίσκεψή του στις εγκαταστάσεις της Βιβλιοθήκης στο εμβληματικό Κέντρο Πληροφόρησης – Βιβλιοθήκη «Στέλιος Ιωάννου», την τεχνολογία του προσωπικού της, καθώς επίσης και από το κύρος του Πανεπιστημίου Κύπρου, γενικότερα, ως σπ-

μαντικού ακαδημαϊκού και ερευνητικού Ιδρύματος διεθνούς αναγνώρισης.

Η συλλογή Λαγανά περιλαμβάνει βιβλία κυρίως ελληνικού περιεχομένου ή ενδιαφέροντος, τα οποία εκδόθηκαν στη Δυτική Ευρώπη σε χρονική περίοδο κατά τη διάρκεια της οποίας η τυπογραφία ήταν άγνωστη στον ελληνικό χώρο. Σημαντικό στοιχείο της συλλογής είναι η αρτιότητά της ως προς τους τόπους προέλευσης των παλαιτύπων. Στη συλλογή εντοπίζονται βιβλία από όλα τα σημαντικά τυπογραφικά κέντρα των πρώτων αιώνων από την ανακάλυψη της τυπογραφίας (Βενετία, Φλωρεντία, Βασιλεία, Παρίσι, Αμβέρσα, Λειψία, Ζυρίχη, Γενεύη, Λυών, Ρώμη, Κολωνία, Φρανκφούρτη, κ.ά.). Πιο συγκεκριμένα, περιέχονται πολλά βιβλία μεγάλης αξίας, είτε λόγω της βιβλιοδεσίας τους (όπως δερματόδετα ή δεμένα με περγαμινή βιβλία, βιβλία με χρυσώματα στις ράχες ή στις

ακμές τους) είτε λόγω της μοναδικότητάς τους σε περιεχόμενο και αριθμό αντιτύπων παγκοσμίως. Πολλά δε βιβλία φέρουν επιπλέον εξαιρετικής ποιότητας εικονογράφηση. Σπουδαία αποκτήματα αποτελούν, ως παράδειγμα, η πρώτη έκδοση των Απάντων του Διονυσίου Σολωμού, όπως κι εκείνη του Θουκυδίδη του 1483, καθώς και ένα Ψαλτήρι του 1483 από το Άγιον Όρος. Από τις εκδόσεις του 16ου αιώνα, υπάρχουν δύο βιβλία που είναι τα μοναδικά γνωστά σωζόμενα αντίτυπα παγκοσμίως (οι Επιστολές του Παύλου, παρισινή έκδοση του 1549, και ένα ελληνικό αλφαβητάριο που εκδόθηκε στη Λυών το 1575), καθώς και δύο άλλα (μια έκδοση του Θεόφραστου του 1529 και το Ψαλτήρι της Αμβέρσας του 1533), των οποίων σώζονται μόνο δύο αντίτυπα σε όλο τον κόσμο. Για ορισμένες δε θεματικές, όπως για παράδειγμα για τον Ελληνικό Διαφωτισμό ή την Ελληνική Επανάσταση του 1821, η δωρεά περιλαμβάνει μοναδικές εκδόσεις αλλά και εντυπωσιακή πληρότητα, προϊόν της έρευνας ενός ακαταπόνητου και συστηματικού συλλέκτη.

Μεταξύ των υπολοίπων εντύπων, στη συλλογή απόκεινται 238 αρχέτυπα, που εκδόθηκαν από το 1483 μέχρι το 1600, και εκατοντάδες παλαιότερα μοναδικά στον ελληνικό αλλά και διεθνή χώρο ως προς το περιεχόμενο, την αρτιότητα και τη σπανιότητά τους.